

ADVOKATFIRMAET
KOLD CHRISTENSEN

Den franske fordelsægtespagt

Med en såkaldt fransk fordelsægtespagt kan man som ægtefæller bestemme, at den længstlevende ægtefælle overtager den del af fællesjaget, som findes i Frankrig, ved den anden ægtefælles død. I de tilfælde, hvor det er muligt at lave denne ægtespagt, kan det være en særdeles god ordning til at løse problemet med de anderledes franske arveregler.

Har man investeret i en fransk ejendom, vil denne til sin tid som udgangspunkt blive genstand for en fransk bobehandling og franske arveafgifter, uanset at ejerne har fast bopæl i Danmark og resten af dødsbo behandles dér. Dette skyldes, at fast ejendom beliggende i Frankrig efter den franske internationale privatret skiftes efter det lands regler, hvor ejendommen er beliggende, dvs. franske regler.

Da fransk ret ikke anerkender det uskiftede bo, som vi kender i Danmark, kan længstlevende - til trods for at der foreligger fællesjeje og kun fællesbørn – ikke være sikker på alene at kunne disponere over ejendommen. Heller ikke et dansk testamente eller en dansk ægtespagt kan sikre den længstlevende ægtefælle fri rådighed over ejendommen, hvis førstafdøde efterlader sig livsarvinger.

I august 2015 trådte EU's arveretsforordning i kraft og derved blev det muligt for personer af dansk nationalitet at vælge dansk ret for dødsboskiftet af deres franske ejendomme. I de fleste tilfælde vil et sådan lovvalg være det bedste middel til at sikre den længstlevende ægtefælle bedre end den franske arvelov foreskriver. Fordelsægtespagten er derfor ikke længere så anvendt af danskere, der ejer feriebolig i Frankrig, medmindre der fx er tale om ægtefæller af forskellig nationalitet, som derfor ikke kan vælge dansk ret for deres dødsboer.

Ved et fransk dødsboskifte er den længstlevende ægtefælle dårligere stillet end i Danmark, idet ægtefællen som udgangspunkt kun arver en fjerdedel førstafdøde. Den efterlevende ægtefælle kan i mindre omfang ganske vist begunstiges ved testamente, men alle større dispositioner vil kræve børnenes medunderskrifter, og den længstlevende ægtefælle kan således ikke råde frit over den franske ejendom.

Den særlige franske fordelsægtespagt har til formål at sikre, at længstlevende – uden egentlig fransk bobehandling – kan overtage hele ejendommen efter førstafdøde. I praksis ændrer ægtefællerne deres formueforhold ved at oprette en fransk ægtespagt, hvori de vedtager det franske universelle formuefællesjeje ("communauté universelle") og samtidigt indsættes en klausul i ægtespagten om, at ved den ene ægtefælles død overgår hele afdødes andel af fællesjeje til længstlevende ægtefælle ("clause d'attribution intégrale de la communauté au conjoint survivant").

Det særegne ved det franske universelle fællesjeje er at ægtefællerne hæfter for hinandens gæld, dog begrænset til de aktiver, som er omfattet af ægtespagten. Den længstlevende ægtefælle kan nu overtage førstafdøde ægtefælles aktiver uden at der skal skiftes et dødsbo efter førstafdøde, når ægtefællerne nu har både fælles kreditorer og arvinger.

Ægtefæller som har almindeligt dansk formuefællesskab hæfter ikke som udgangspunkt for hinandens gæld, idet man har særhæften efter dansk ret. Man bør derfor overveje eventuelle ulemper ved at lade sig underlægge det franske universelle formuefællesskab – men i de tilfælde, hvor det kun er en feriebolig i Frankrig, som underlægges dette regime, er det sjældent et problem, idet ægtefællerne typisk vil hæfte solidarisk for evt. gæld optaget i ejendommen.

Fordel – fri rådighed for længstlevende ægtefælle

Fordelen ved den franske fordelsægtespagt er, at den efterlevende ægtefælle bliver eneejer af hele ejendommen, uden at der skal ske et egentlig dødsboskifte i Frankrig. Ægtefællen tildeles afdødes bodel i eje og er derfor endnu bedre stillet, end hvis der var tale om et dansk uskiftet bo. Den efterlevende ægtefælle har således den fulde råderet over den franske ejendom.

Ulempe – børn mister et bundfradrag

For børnene kan det være en ulempe, at der er oprettet en fordelsægtespagt, idet de uden bobehandling efter førstafdøde kun kan anvende det franske afgiftsfrie bundfradrag én gang, nemlig når længstlevende ægtefælle afgår ved døden. Bundfradraget er pt. 100.000 Euro pr. barn pr. dødsbo. Ejer man en værdifuld ejendom, må man derfor overveje om børnenes mistede bundfradrag kan have betydning på længere sigt, og om dette hensyn skal veje tungere end længstlevende mulighed for at disponere frit over ejendommen i Frankrig.

Kun for ægtefæller med fællesbørn – og dog ...

Såfremt én eller begge ægtefæller har særbørn, kan denne ægtespagt som udgangspunkt ikke oprettes, da de fleste franske notarer fraråder dette, eftersom den førstafdøde ægtefælles særlivsarvinger kan protestere, og man dermed kan risikere, at ægtespagten bliver helt virkningsløs. Ægtefæller med særlivsarvinger bør derfor overveje andre muligheder, fx køb via et fransk ejendomsinteressentskab, et såkaldt Société Civile Immobilière. Har man både fællesbørn og særbørn, så kan man dog overveje at oprette ægtespagten alligevel, idet den med sikkerhed vil få fuld virkning overfor fællesbørnene, og man derfor kun kan risikere at den bortfalder i forhold til særbørnene. Det er altid en konkret vurdering i den enkelte sag, om det er tilrådeligt at oprette en fordelsægtespagt, når der er særbørn. Det må derfor anbefales at man søger kyndig rådgivning om dette spørgsmål.

Personer bosiddende i Danmark – kun fast ejendom i Frankrig omfattet

Hvis man er bosiddende i Danmark og kun ejer en feriebolig i Frankrig, så vil den franske fordelsægtespagt udelukkende vedrøre den faste ejendom i Frankrig.

Personer bosiddende i Frankrig – evt. hele formuen omfattet

Er man fast bosiddende i Frankrig ("résident"), kan man oprette fordelsægtespagten, så den omfatter hele ens formue. Ejer man fast ejendom i Danmark, skal man dog være opmærksom på, at det kan være nødvendigt også at tinglyse en dansk ægtespagt, der bekræfter den nye formueordning mellem ægtefællerne på den danske ejendom. Desuden skal man som ovenfor anført være opmærksom på, at det universelle formuefællesskab medfører at ægtefællerne hæfter for hinandens gæld. Derfor bør man søge kyndig rådgivning, inden man opretter en fordelsægtespagt, der omfatter hele formuen.

Oprettelsesproces

En fransk fordelsægtespagt kan etableres fra Danmark ved, at man underskriver en fuldmagt til en fransk notar, som derpå underskriver selve fordelsægtespagten på ægtefællernes vegne. Notaren skal desuden have tilsendt kopi af pas samt franske oversættelser af ægtefællernes dåbs- og vielsesattester. Befinder man sig i Frankrig kan ægtespagten oprettes direkte hos en fransk notar. Notaren vil i så fald formentlig forlange, at der er en dansk tolk tilstede, hvis ægtefællerne ikke taler flydende fransk.

Ikrafttrædelse og registrering

Ægtespagten har gyldighed fra den dato, hvor den franske notar opretter denne, men ægtespagten bliver først offentligt registreret nogle måneder senere i flere registre, herunder i centralregisteret for testamenter og i ud-

lændingeregisteret under det franske udenrigsministerium. Beviset for registrering bør opbevares sammen med skødet på den franske ejendom.

Når en ægtefælle dør

Ved det første dødsfald skal ægtepagten forevises en fransk notar, og der skal udfærdiges en fransk oversættelse af dødsattesten og evt. også ægtefællernes døbs- og vielsesattester. Notaren udarbejder derefter en erklæring til bekræftelse af, at der ikke er særbørn, samt et nyt skøde på ejendommen ("Attestation Immobilière"), som bekræfter, at den længstlevende ægtefælle nu er enejer af ejendommen. Den efterlevende ægtefælle kan vælge at få udarbejdet det nye skøde ("Attestation Immobilière") umiddelbart efter dødsfaldet, eller vente til han/hun vil disponere over ejendommen, fx sælge den, og dermed udskyde betaling af notarudgifterne til udarbejdelsen af dokumentet og evt. finansiere dem vha. provenuet fra salget.

Skilsmisse

Ægtepagten fungerer som et testamente, og den bortfalder ved skilsmisse.

--- 0 ---

Den særlige franske fordelsægtepagt er dermed – uanset, at der ved en mindre ejendom ikke er meget at spare i arveafgifter – et særdeles effektivt middel til at beskytte den længstlevende ægtefælle mod førstafdødes tvangsarvinger samt mod en dyr og papirtung fransk arvesag på et tidspunkt i livet, hvor sorgen i forvejen gør livet tungt for den længstlevende ægtefælle.

Ann-Sofie Juhl Kold Nielsen

Advokat

Avocat-conseil auprès de l'Ambassade de France au Danemark

Advokatfirmaet Kold Christensen

Næsseslottet

Dronninggårds Allé 136

DK-2840 Holte

Telefon: +45 40 85 89 55

Mail: akc@akc.dk

Web: www.akc.dk